

Emanetçi olmam

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, dün Kütahya'daki sözleriyle siyasetin gündemini bir anda değiştirdi.

Başbakan Erdoğan ise bu açıklamayla ilgili sorulara, "Sayın Cumhurbaşkanımızdan dinlemeden bir şey söyleyemem" yanıtını vermekle yetindi. Gül'ün, açıklamasından hemen sonra Ankara'da bu ifadelerin şifreleri çözülmeye çalışıldı.

"Bugünkü şartlar" şerhi

Gül'ün açıklamalarının en dikkat çekici yönü elbette Gül'ün "siyasi planım yok" ifadesi. Ancak bu ifadenin öncesinde Gül'ün bir şerh koyduğuna dikkat etmek gerekiyor. Gül, siyasi planının olmadığını değil, "Bugünkü şartlar çerçevesinde" bir siyaset planının olmadığını ifade ediyor. Çankaya çevrelerinden

edindiğimiz izlenimle, bu şerhi birlikte değerlendirdiğimizde, Gül'ün siyasi yaşamı ve Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin düşüncelerini, açıklamasındaki şifreleri şöyle özetleyebiliriz:

6 başlıkta Çankaya seçiminin seyri

1- Gül'ün ana mesajı "bugünkü şartlar çerçevesinde" gizli. Devamında Gül, "Cumhurbaşkanı olduğum için bazı konuları açık konuşmak beni sınırlıyor. Ama şu da gerçek ben bağımsız şekilde siyasete girmiş veyahutta cumhurbaşkanı olmuş bir insan değilim. Dolayısıyla bunları arkadaşlarımız ile konuşacağımızı, tartışacağımızı ve neticede bir karara varacağımızı söyledim" diyor. Bu ifadeler, Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin düğümlerin Gül-Erdoğan görüşmesinde çözüleceği tezinin hala geçerli olduğunu gösteriyor.

2- Erdoğan isterse çekilecek: Edindiğimiz izlenime ve başkent kulislerine yansıyan bilgilere göre, bu görüşmede Erdoğan, Cumhurbaşkanı adayı olmak istediğini söylese, Gül buna karşı çıkmayacak ve yeniden aday olmayacak. Erdoğan'ın Köşk'e çıkmasına karşı bir hamlede bulunmayacak.

3- Emanetçi olmam: Gül'ün dünkü ana mesajı da aslında Erdoğan'ın Köşk'e çıkmayı istediği varsayımına dayanıyor. Gül, "Bugünkü şartlar çerçevesinde" ifadesini kullanarak, Erdoğan'a, Çankaya Köşkü'nden inmesi halinde "emanetçi başbakan" olmayacağı mesajını veriyor.

4- Mesajlardaki rahatsızlık: Gül'ü bu mesajı vermeye son günlerdeki bazı açıklamalar ve yorumların ittiğini söylemek mümkün. Erdoğan'ın partisinin milletvekilleriyle yaptığı görüşmede "Köşk'e çıkarsam tam yetki kullanımım" dediğine yönelik haberler ve bu ifadelerin Ak Parti tarafından sahiplenilmesi, Gül'ün "emanetçi olmam" mesajını vermek ihtiyacı hissetmesine yol açtı. Gül'ün, yine Erdoğan'ın aynı toplantıda söylediği belirtilen "Koşan, terleyen cumhurbaşkanı" ifadesinden de rahatsızlık duyduğu belirtiliyor. Gül, aslında bu toplantıdan bir gün sonra katıldığı etkinlikte, bu konudaki soruları "Terleyip terlemediğimizi siz biliyorsunuz" diye yanıtlayarak bu rahatsızlığının ipuçlarını vermişti.

5- Rencide eden yorumlar: "Bugünkü şartlar çerçevesinde" ifadesinin bir diğer kaynağı ise son dönem Ak Parti'ye yakın bazı yorumcuların verdikleri mesajlar. Çankaya'da, yorumcuların mevcut Cumhurbaşkanı'nı rencide edici ifadeler kullandığı yorumları yapılıyor. Yine Ak Parti'ye yakın yorumcu ve gazetecilerin "Ak Parti'de eşbaşkanlık formülünün yaşama geçirileceği, Gül ile Numan Kurtulmuş'un eşbaşkan olacaklarına" yönelik yorumları ve yapılan haberler Çankaya'da rahatsızlık yaratıyor. Başbakan Erdoğan'ın bu haber ve yorumlara yönelik tepkisinin olmaması da benzer düşüncelerin hükümet tarafından da tartışıldığı şeklinde yorumlanıyor. Gül'ün bu ortamdan rahatsız olduğu ifade ediliyor.

6- Güçlü başbakan: Gül, "Erdoğan Cumhurbaşkanı-Gül Başbakan" formülü yaşama geçirilecekse, bugünküne benzer bir sistemin sürmesi gerektiğine inanıyor. Erdoğan'ın kendisinin yaptığı gibi bir cumhurbaşkanlığı yapmasını, güçlü ve icracı başbakanlık görevinin ise kendisi tarafından üstlenilmesi gerektiğini düşünüyor.

Başbakanlık kriterleri

Aslında bütün bu bilgileri Gül'ün hangi koşullarda "Cumhurbaşkanı Erdoğan-Başbakan Gül" formülünün kabul edeceği şekilde özetlemek ve bunu iki başlıkta sıralamak da mümkün:

- Gül, Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı adayı olması halinde hiçbir itirazda bulunmayacak.
  - Başbakanlık görevini ise ancak Erdoğan gibi hükümetten tek sorumlu isim olması halinde kabul edecek. Yarı başkanlık ya da partili cumhurbaşkanı olarak başlıklandırılan ve başbakanı Köşk gölgesinde bırakacak bir formülün getirilmesi halinde ise bu görevi kabul etmeyecek.
- Gül, 1 Ekim 2013'te TBMM'nin yeni yasama yılının açılışında "Hayatım boyunca halka hizmeti Hakk'a hizmet bilerek Yüce milletimizin hizmetinden hiç ayrılmadım. Bundan sonra da bu anlayış ve şuurla milletimizin hizmetinde olmaya devam edeceğim" demiş, bu sözleri "Emekliye ayrılmayacağı" mesajı olarak yorumlanmıştı. Gül'ün o günkü sözlerinden dünkü noktaya gelmesinin altında ise kendi ifadesiyle "bugünkü şartlar" yatıyor.